

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מזה ה' הוא ומה ה' הבריו. וה' ור' אלעזר מי ניחא וה' לא שרי הכא אלא זשינו וזמנתי שרי ציד מדקמתי אס ככלי כלן וכאן אסור משמע הא ציד שרי ו"ל"ג דגזי בהמה

לכא מיאוס לחמוך זשינו לא הוצרכו לחמוך זשינו אלא ציד וה' והי' זשינו וזמנתי שרי ציד מדקמתי אס ככלי כלן וכאן אסור משמע הא ציד שרי ו"ל"ג דגזי בהמה לכה דהיא לא חמוך זשינו לא הוצרכו לחמוך ציד כמו כלי מודה ר' אלעזר דמשנין:

שעצתה ו' נשיבה בגבו. תימנה' דלשמעינן רבנא טפי כגון שעלתה במוקס שיכול הוא בעצמו ליטול ואפי"ה שרי הוא בעצמו ליטול אף על גב דלא הו' כלאחר יד ויש לומר דלא לא אשמעינן צחצוה הו' סלקא דעתך דלא שרינן לחצוה ליטול כפי עיצוב מצוה ה':

הרי גרסינן ואי רבנן נשקפיה ביד ותפשוט דר' אע"ג. פירוש דשמעינן מניה תרמי מדא מכשירי מנחה לא דחו אצ מלאכה ועוד דשמעינן דככלי מורו דחייב חטאת אבל השתא לא מנינו למיפטיה ולמידק דככלי לא משום דאצ מלאכה היא דהא ציד נמי שבות הוא ולא קשרי: **אפי"ה ר' אע"ג.** פי' שרי הוי דמשנין מנח מלאכה לשבות משנינו נמי משבות חמור לשבות למה אלא ח' אמרת רבנן למה לכו לחדורי (אלא) אשבות כל דהו וקפידה השר מקו"י דאמאי ניחא ליה להיעשה הרחקה לר"א טפי מלרבנן והי' נראה להפך דהא ר"א מיקל טפי ומירך היא הנחמה אליבא דרבנן יש להמיר כל שבות דלא נפיק מינה חרובה כיון דלית להו דמשום הכשר לא דחינן שנת' אלא ר' אלעזר דלית יד דמכשירי' וזמנה ומינה צאפשר לשנויי משנינו יש לנו לחזר אחר שבות הקל שלא יבא להמיר צנא שנויי משנינו:

מאי היא. מנח תימנה דמורי ר' אלעזר דכמה דאפשר לשנויי משנינו דמניה כהן שעלתה צו יבולת וכי': זשינו אין. שבות הוא ככלי לא ואפי"ה זשינו חצירו אין ואסור לא לחצירו לא מתקן ליה שפיר והי' אמר במסכת שבת צפרק המנעי (דף טז: ד) דפלגי ר' צו אלעזר ורבנן צנוטל לעצמו ר' או זשינו שרי"ג מחייב חטאת וחכמים אורסין משום שבות ואוקימנא התם דכי מחייב ר"א צנוטל לעצמו אבל לחצירו דפרי הכל פטור: מני. הא דקאמר ככלי לא ובעצמו לא: אינימא רבנן. דלאמרי מכשירי מנחה לא דחו אצ מלאכה ואשמעינן שבות דחו כגון זשינו צחצוה וכגון שעלתה לו שבות דלא אפשר ליה למשקליה מאלחמול: כיון דאמרי רבנן. לגבי דבר השרות דנוטל לעצמו וז צו או זשינו אין כאן אלא משום שבות: פסא. דקשרו צחצוה משום שבות דמוקדש לישמירי נמי לעצמו דהא ארי' גופיה נמי שבות הוא: אלא לאו ר' אלעזר אפי"ה דאמר. צנוטל זשינו לעצמו דעלמא שלא למצוה דחייב חטאת ומש"ה ה"ו כיון דאפשר צחצוה יהוי שבות לא שרינן ליה למידחי אצ מלאכה ולמשקליה לנפשיה ואע"ג דלמר ר"א מכשירי מנחה דוחין אצ מלאכה כמה דאפשר לשנויי משנינו: ועולם רבנן. דאי לר' אלעזר לא צעי שניו ואפילו לעצמו ואפי"ה ככלי שרי. ודקשיא לרבנן כיון דנוטל לעצמו נמי שבות הוא נשקליה אידי לנפשיה: אי דעלמא לו צחצוה. מוקס שאפשר לו ליטול ציד או זשינו ה"ו: הכי גרסינן וזי רבנן לישקליה ניהויה ציד ופשוט דר"א וכו'. כלומר אי אמרת בשלמא ר"א היא ומשום שניו מתוקמא שפיר כמו שמתקן לקמייה אלא אי אמרת רבנן וטעמא דככלי לא משום דמכשירינן לא דחו אצ מלאכה ורבנן אשבות הוא דמהדרי נהי דליהו גופיה משני' ליה דלא אפשר למשקליה דעצמו ציד צחצוה מיהא למשמעינן דנוטל ציד דהא ידו נמי שבות היא והי' שפיר למתני דשמעינן מניה תרמי מדא דמכשירינן שבות דחו ולא אצ מלאכה דמשמע לן השתא ועוד שמעינן מניה מדרי ליה ציד ולא ככלי דכח דגוזו

הגהות הב"ח

- (א) במשנה ומה להוציא
- (ב) רש"י ד"ה הכי גרסינן וכו' דהא דבבבלי לא: (ג) ר"ה הו ימור וכו' מיהו על מכת שבו
- (ד) ומה דמנח עבודה לל' ומה דמנח עבודה למקד
- (ה) בא"ד הוקינן לתן הא כהן: (ו) ר"ה ופליגא ד"ה וכו' דלא פסל לדתה אפי"ה דאמרי מ"ה דלמר רבא במוקס:
- (ז) ה"ה ד"ה הכי גרסינן אפי"ה ר' אלעזר דר"א:

לעו רש"י

ביד"ל. אבר. הגהה.

מוסף רש"י

ותו לא מיד. אין לן לחזר דבר זה (סוכה טז:) אין להשיב ענין יבמות טז. ודחוי' (כא:) אין להקשות על דבר זה (ו' ב. ד.) ללא לשנויי ממי (סוהרין כ.) אין עוד לקייט צדרי (טו. טז.) כבוד עליה גמי. בשעת שבויה. שגגו ליה שמיהא שם שם מחמ. ואע"ג דגמי מט מכה וכל דבר שיש בו משום רפואה אסור משום שבות. גזירה שמה שחוק ממנה. הני מילי נמי. אבל מוקדש לא גזרינן משום שבות (בבב"ב טז.). ואם להוציא דם. שמתקין לקי. כאן ובאן אסור. דהמורה הוא ואסור דלוקיימא (טס.). ציצול. קשר על משי (נ"ו ג.). ותיפוק ליה משום שבות. ציד וצנוטה חצוה ואסור דבענין ולקח הסכן שהיא קבלה עצמה על סכן וספק שרי לר' יוחנן (בבב"ב טו.). אדר' יוחנן דרבי פליגא. דהא אמר שלא נמוך נמוך גזרינן אלא מיהו גזרינן. ואפילו שלם על שלם מני ניומא פליגא. דליחא אמר ליטול קטן חוקי. ויבא אמר פחות משלם לא חוקי (טס.). שאני ציצול קטן דבבב"ב. לפי עשוי נמי וחי' שבו. ליבא אחרניא אמרי לה כו'. גזרי יהודי כפי חיי' כל פלגי לבינן. דחוקי נמי דקאמר משום ימור גזרינן הוא. דלא ישיעיהו לחמוך חטאת שלא נמוך גזרינן ושלם נמוך עבודה. דלא נמי נמוך עבודה אפילו דמי חטאת. ובגרי יוחנן הוא דפלגי לבינן (טס.).

מוסף תוספות

א. דדוקא באדם דלא מאיס ליה כיכי הוא דמצינן ר' אליעזר לחתוך (בבב"ב טז.) פי' שנינו יותר. אבל מתני מיידי בהמה. מוס' ר"פ ג. (שור ר"א דרך להמר דהו' דאורייתא כדי להמר המוצא אפי"ה שיכול לעשות (בבב"ב טז.) דליכא אלא אחת אסורא דרבנן. מוס' שם ק"ד ר"ה טי. (אילו היה יכול להביא דרך גנות בהמה כי"כ כדרך שהוא מביא בשרות החיובים אפילו רבי אלוט מודה דמביא דרך גנות. גמ"ש שם ק"ד. ג. אמאי אורי גנא בעמדת בגבו. מוס' ה"א ט"ז. ד. דהא חייב הירוש טפי. שם ה. דר"א שאל יחטא זה כדי שזוכה חבירו לעשות

ב. מנח תימנה דמורי ר' אלעזר דכמה דאפשר לשנויי משנינו דמניה כהן שעלתה צו יבולת וכי': זשינו אין. שבות הוא ככלי לא ואפי"ה זשינו חצירו אין ואסור לא לחצירו לא מתקן ליה שפיר והי' אמר במסכת שבת צפרק המנעי (דף טז: ד) דפלגי ר' צו אלעזר ורבנן צנוטל לעצמו ר' או זשינו שרי"ג מחייב חטאת וחכמים אורסין משום שבות ואוקימנא התם דכי מחייב ר"א צנוטל לעצמו אבל לחצירו דפרי הכל פטור: מני. הא דקאמר ככלי לא ובעצמו לא: אינימא רבנן. דלאמרי מכשירי מנחה לא דחו אצ מלאכה ואשמעינן שבות דחו כגון זשינו צחצוה וכגון שעלתה לו שבות דלא אפשר ליה למשקליה מאלחמול: כיון דאמרי רבנן. לגבי דבר השרות דנוטל לעצמו וז צו או זשינו אין כאן אלא משום שבות: פסא. דקשרו צחצוה משום שבות דמוקדש לישמירי נמי לעצמו דהא ארי' גופיה נמי שבות הוא: אלא לאו ר' אלעזר אפי"ה דאמר. צנוטל זשינו לעצמו דעלמא שלא למצוה דחייב חטאת ומש"ה ה"ו כיון דאפשר צחצוה יהוי שבות לא שרינן ליה למידחי אצ מלאכה ולמשקליה לנפשיה ואע"ג דלמר ר"א מכשירי מנחה דוחין אצ מלאכה כמה דאפשר לשנויי משנינו: ועולם רבנן. דאי לר' אלעזר לא צעי שניו ואפילו לעצמו ואפי"ה ככלי שרי. ודקשיא לרבנן כיון דנוטל לעצמו נמי שבות הוא נשקליה אידי לנפשיה: אי דעלמא לו צחצוה. מוקס שאפשר לו ליטול ציד או זשינו ה"ו: הכי גרסינן וזי רבנן לישקליה ניהויה ציד ופשוט דר"א וכו'. כלומר אי אמרת בשלמא ר"א היא ומשום שניו מתוקמא שפיר כמו שמתקן לקמייה אלא אי אמרת רבנן וטעמא דככלי לא משום דמכשירינן לא דחו אצ מלאכה ורבנן אשבות הוא דמהדרי נהי דליהו גופיה משני' ליה דלא אפשר למשקליה דעצמו ציד צחצוה מיהא למשמעינן דנוטל ציד דהא ידו נמי שבות היא והי' שפיר למתני דשמעינן מניה תרמי מדא דמכשירינן שבות דחו ולא אצ מלאכה דמשמע לן השתא ועוד שמעינן מניה מדרי ליה ציד ולא ככלי דכח דגוזו

עבודה, קמ"ל דאפילו הכי שרי כיון דלא פשע חבירו. ג. [ד] לרבנן. שלא הותר בשום מקום מלאכה גמורה משום מכשירי מצוה אליבא דרבנן. כי נמי שרינן למשקליה ביד לא אתי להתיר גם ככלי, דמריע ידעו דמלאכה גמורה לא ניתנה לידחות בשום פנים לרבנן, וכלי מלאכה גמורה היא. מוס' ר"פ. ד. לר' אלעזר דאמר דתינה מלאכה גמורה לידחות אצל מכשירי מצוה בעלמא היכא דלא אפישר לשנויי מיהא, הילכך הכא דאפישר לשנויי מורה שם ר' אלעזר דמשנינו לעשות שבינו, דאי שרתי ליה לעשות ביד דלא הוה שייב, דמי קצת לכלי, וטעו העולם להתיר גם ככלי א"ג דהו' מלאכה גמורה, שום דשרי ר' אלעזר בעלמא אף מלאכה גמורה היכא דלא אפישר לשנויי, ולא ידעו ולא יבינו להחזיר טפי משום דאפילו לשנויי, כיון שריאו שאנו מתירין כי"כ ביד שאינו שניו דמי קצת לכלי, הילכך לר' אלעזר דרבי שייך למגזר די אטו כלי, ולכך לא שרינן רק בשנינו. שס.

ה. גי' אמת היה לו לציטו ז'ל ככאן דר"ה ב"ה דר"ה מיידי שקלה כיוון נמוך עבודה אמנם תמוה דל"כ גמי נמי וז"ע. ו. לר' אלעזר דאמר דתינה מלאכה גמורה לידחות אצל מכשירי מצוה בעלמא היכא דלא אפישר לשנויי מיהא, הילכך הכא דאפישר לשנויי מורה שם ר' אלעזר דמשנינו לעשות שבינו, דאי שרתי ליה לעשות ביד דלא הוה שייב, דמי קצת לכלי, וטעו העולם להתיר גם ככלי א"ג דהו' מלאכה גמורה, שום דשרי ר' אלעזר בעלמא אף מלאכה גמורה היכא דלא אפישר לשנויי, ולא ידעו ולא יבינו להחזיר טפי משום דאפילו לשנויי, כיון שריאו שאנו מתירין כי"כ ביד שאינו שניו דמי קצת לכלי, הילכך לר' אלעזר דרבי שייך למגזר די אטו כלי, ולכך לא שרינן רק בשנינו. שס.

**עין משפט
נר מצוה**
עד א ב מ״י פ״ג מהל'
בית מקדש הלבט כ:
עיה א מ״י פ״ג מהל'
מקואות הלבט ג:
עו ד מ״י פ״ה מהל'
טומלת מת הל' ו:
עו ה מ״י פ״ג מהל'
בית מקדש הל' טו:

רב ניסים גאון
ר' עקיב' אומר במקום
ועל שגגתו הטאה משם
מוציאין אותו. בתולת
משנת שטרות שנינו עורת
ישראל מקודשת מנחה
שאר מחוסר כפורים כנסת
לשם חייבין עליה טומאת
ובחוספתא אל הטמאן
שנכנס משערי נקורו
ולפנים אפי' מחוסר
כפרה חייבין על זדונו
כרת ועל שגגתו חטאת
ואכל צירי לומר טבוליו דים
ועל כל הטמאים. ונתאי
משערי ניקורו ולפנים
מחנה שכניה והן הן
קללים שבמדבר. יצא כלי
חרס שאין נעשה אב
הטומאה. עיקרה מרחיבה
וכל כלי חרס אשר יפול
מהם מכל האוכל. הרי
נתברר מאלו המקראות
שכלי חרס אינו מטמא
אלא אוכלין ומשקין
לבד. מכלל שאינו נעשה
אב הטומאה. לפי שבב
הטומאה מטמא אדם
וכלים, ולא מצנינו כלי
חרס שמטמא לא אדם
שכלי כלים. מיכן ראה
שאינו נעשה אב הטומאה
כלל. והמעלה שלו אינה
אננה כמעלת ולו הטומאה
עליו מטמא אלא אוכלין
ומשקין לבד. כדאמרין
בתולת ניקורו. ונתאי
בחרת כהנים יכול אף
הכלים יהיו מטמאין
מאירי כלי חרס, ת"ל
אוכלין מטמאין
באורי כלי חרס ואין
הכלים מטמאין באורי כלי
חרס. ובפרק אור לארבעה
עשר אמר' תני טמא קמיה
דרב ששת שרץ מטמא את
המשקין ומשקין מטמאין
את הכלי וכלי מטמא את
האוכלין ואוכלין את
המשקין. למודנו ג' טומאות
בשרין. אמי ליה הני ד'
הויין. אמר [גון] משקין
דרשא. נתברר מכל אלו
הדברים כי השרץ מטמא
הכלי והכלי את האוכלין
והאוכלין את המשקין.
הוא מדרבנן משקין מי
מטמאין את חרס כדאימת
בתרי"ג. וכבר פירשנוה
בפרק אלו דברים דבריכות.
ואמרין עלה אמר ליה רב
אדא בר אבהו לרבא
וליחזי האי תורה כמאן
דמלי טומאה ויתיה פת
ראשונה. אמר ליה לא
אמרין דמלי טומאה
טומאה דמיא יכול כול'
והיא ברייתא שכבר
הזכרנוה והו עיקר דאין
כלי חרס נעשה אב
הטומאה. ואיתה בתורת
כהנים, נפש אשר תגע
בכל דבר טמא, ר' עקיבה
אמר לכול אפילו באוכלין
ומשקין ובכלי חרס היא
חייב ת"ל בבהמה, מה
הטומאה ויצאו אלו שאין אב
הטומאה ליטמא. ובגמרא דאור לארבעה עשר דבני מערבא גרסי הוא טמא אינו נעשה לטמא.
ועיקר הדבר הוא מה שהזכרנוהו.

שרץ בעצמו פטור, שנאמר מזכר ועד נקבה תשלחו, פוט לכלי חרס דברי ר' יוסי הגלילי. מאי טעמא פטר לאו משום דלית טהרה לכלי חרס במקוה. ודוחינן לא טעמא דר' יוסי הגלילי מי נעשה אב הטומאה, יצא במקדש כהן מוציאו בהמיינו כו'. מאי לאו בהא קמילפגי, ר' יוחנן בן ברוקה דחייש לשהיה קסבר המכנים שרץ במקדש חייב. ור' יהודה דחייש לטומאת המיינו ואומר' שלא לרבות את הטומאה קסבר המכנים שרץ במקדש פטור. ודוחינן לא כולי עלמא שבחאל דאמר פטור והכא בהא קמילפגי כו'. ואלא לימא דשמואל כי הני דתנן מהיכן מוציאין אותו מן ההיכל כו'. מאי לאו בהא קמילפגי דר' שמעון דאמר מכל העורה מוציאין אותו וכו'. ועמדה כותנא.

קד: המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מסורת הש"ס

סרו צה יסנא. שורין צו פשתן בחול. ולית דגרסי צונתא כוסמין: סרו. שורין: שהקרו עליה דגרים. כשעלו מן הגולה הורכרו לה כדלקמן וימנו והסיריה וצטלו ופקדו ממנה למלאות הימנה בגלגל ולא הסירו אלף אותה לצדה. הקרו לשון קריאה (ע"י מקרה) ו' שהציאו (ב) זה ראייתו לדבריהם שיש בהן כח לעקור שנות מפני דוחקן: מאי זו צונד. היאך יקראו לשאר צורות צור הקר להי לא הוקרו דברים אלף על זו ומקדמי צור הקר פשיטא דההוא לחודיה קשרי: אלף אמר רב נחמן צר יתא. ע"י שמים חיים היתה קרי ליה צור הקר לשון מקור כמו כהקיר ציר מיימיה כמו שמעין מקור (מיימיה) הנובע מתחש' והולך ומסויף תמיד כך הקרה רעתה: ציר. כמו צאר: נציאים שצנייחס. חגי זכריה ומלאכי: מנהג אבותיהם. צלותו הצור: **מתני' רב מואילו צהמיינו.** צצנת ולא חיים ללטול דאין צבות צמקדש. צהמיינו צצננו. ואף על גב דמטמי ליה לצצנט שהוא קדוש הכי עדיף שלא לשהות את הטומאה צערה ולחור אחר צצנת של עץ שהיא פשוטי כלי עץ שאינה מקבלת טומאה וצדיו גופא לא נגע זה דלא ניטמי כהן וצדיו גופא הלכך צהמיינו אוחזו דלא נגע ציה שרץ אינו מטמא צצמא' והצצנט שמיטמא צצך אינו מטמא הכהן האוחזו דהוא ליה צצנט ראשון לטומאה והלכה רווחת היא בכל הש"ס שאין אדם וכלים מקבלין טומאה אלף מאז הטומאה לצצד וגם צמקרה לא מנינו טומאה לכלים ולאדם אלף מן השרץ והצצנא ויצואו צהן שהוא אב הטומאה **אזל ראשון לטומאה מטמא אוכלין ומשקין כדמצי (ויקרא יב) וכל כלי חרס אשר יפול מהם וגו' דהוא ליה כלי חרס ראשון לטומאה מכוין שתלתה שרץ באורו ואף על פי שלא נגע והכיל חוור ומטמא מה צצמכו יכול אס (ט) כלים היו צצמו יטמאו מחמת כלי ראשון תלמוד לומר לא מכל אשר צצמכו וסמך ליה מכל האוכל אשר יאכל אוכלין ומשקין מקבלין טומאה מחמת הכלי ואין כלי אחר מייטמא מחמתו צצלהי הכל שוחטין (י) : **צצנת של עץ.** שהיא פשוטי כלי עץ: **אלף לרבות אס הטומאה** לטמא הצצנט ונוח לו להשהותו**

סס ולחור אחרי הצצנת ומרצות הטומאה: שצצנת: מן ההיכל ומן האולם. אלף בצורה אס נמלא אס מנכסו צציר ומניחו עד שתחשך: כל מקוס שהייצין על זדונו כרס. אס יכנס לו צצטומאה דהיינו כולה עזרה: ושאר כל מקומות. למר כדלית ליה ולמר כדלית ליה לצן ננס כולה עזרה לרצי עקיבא לשכות: **כופין עליו פסכרה:** סיר של נחשת לכסותו עד שתחשך למוצ"ש. סירומו מתרגמין פסכרתומיה (שמות כו): ר"ש אומר. מפרש בגמרא [ק.ה] אהיכא קאי: **משך נסנו לך.** כדמפרש בגמרא [סס]: **גבו' המננים טמא שרץ.** כלי שנעמא צצך: * חייב. טמא צצונג ואל וכתר על זדונו משום כי את מקדש ה' טמא (צמדבר יט): **מזכר ועד נקבה תשלחו.** צמקדש קאי כדמצי צצפיה ולא יטמאו את ממתיהס אשר אחי שוכן צצמכס דומיא דזכר ונקבה אדם שיש לו טהרה צצצילה: **פרט לכלי חרס.** טמא אסס הכניסו למקדש פטור: דאין לו טהרה. (ט) **כדמצי (ויקרא יב) ואותו תשצורו שאין לו טהרה אלף צצצירטה:** לא. לעולם אימנא לך המכנים שרץ חייב ועטמא דכלי חרס משום שאינו ראי למדרס ראי והיותה אב הטומאה (מי שנעשה אב הטומאה) **לא צענין דומיא דזכר ונקבה פעמים שהוא אב הטומאה כהן זצ חצה וטמא מת וכן הכלים נמי והוא לו ראיין ליעשות אב הטומאה כהן זכר ונקבה כהן כלי שהוא ראי למדרס ולמוצא הצו הוא או הטהרה ע"י מדרס של זצ ומטמאין אדם וכלים כדמצי (ויקרא טו) והיושב על הכלי אשר ישב עליו הצו יטמא המכניס למקדש אפילו כשהן ראשונים כהן שנעמא צצנגע הצו או נגעו צצמדרס הצו או צצאר צצות הטומאה חייב יא' כלי חרס שאינו נעשה אב הטומאה שאין לך כלי נעשה אב הטומאה לטמא אדם או כלי אלף מדרס הצו כדפרישית לעיל או מגע המת דמת אצי צצות הטומאה כדמצי צצצת חקת (צמדבר יט) ככלי או צצצדס שנגע צצמת וכל אשר יגע צו הטמא יטמא והנפש הנוגעת טממא עד הערב פי' נפש הנוגעת צו צצמא זה שנעמא צצמת טממא עד הערב והיא לא מניית למימר דהיא והנפש הנוגעת צצנוגע צצמת עצמא קאמר דא"כ טומאת צצצעה איכא אלמנא טמא מת אב הטומאה משוי ליה קרה לטמא אדם הלכך כלי חרס אינו נעשה אב הטומאה כלל דלמדרס לא חזי משום דנצצצר ותניא צצקה צצצת צצך רצי עקיבא צצמכסת צצצת (דף פד.) מדרס כלי חרס פטור וע"י מגע נמי לא היה אב הטומאה כדמצי לעיל והנפש הנוגעת קרה וטמאו ציוס השלש"י (י) וגו' וכל אשר יגע צו הטמא וגו' כל היכא דקרינן ציה וטמאו דיש לו טהרה צצצילה קרינן ציה והנפש הנוגעת טממא וכל היכא דלא קרינן ציה וטמאו לא קרינן ציה והנפש הנוגעת: מאן דאמר שלא לשהות קסבר. שרץ טעון שילוח מדאורייתא הלכך לא מידחי מקמי רצי הטומאה דצצננו: **המכנים שרץ גרסינן:** שהוי (א) עדיף. מאפושוי טומאה דהא צצצנת נמי מיד דקדש הוא: **מאי לאו צהא קא מיפלגי דמאן דאמר מעורה לא.** מפקין ליה צצצנת: **קסבר המכנים שרץ למקדש פטור.** דלא צענין שילוח מדאורייתא הלכך לא מדיחא צצבות מקמיה ומנהיכל ומאלוס הוא דמפקין ליה דמשום צצצור שכינה לא העמידו כהמנים דבריהם:**

(א) כ"ה סס המירו אלף (ב) ממנו ל. א. ג. י. העירין פפקטור ומיחא ראיין מן התרומות ע"פ [מ.ד.] [ע"י מוס' סוטה כ: ד"ה לא ומוספות מנחות לה: ד"ה לין ומוס' מדה כח: ד"ה פרט:] (ג) [גדה כח: ע"פ:] (ד) [צצנת פד. ל. רש"ל מ"ו.] (ה) [וולין כה. ל. ט] עיין פרש"י צצנת פד ד"ה לאפקו. (ו) (ז) [צ"ל השעתי, וכ"ה צצצקוס.]

תורה אור השלם

1. כהקיר ציר מיימיה כן הקרה קצתה חקוק וחד יצמיע בה על פני המידי חקל ומקור: ירמיהו ו ז 2. מזכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ לפרצה תשלחוהו ולא יטמאו את מקדוהי אשר אני שכן בתוכה: במדבר ה ג

הגהות הב"ח

(א) "ש"י ד"ה הקירו וכ' לשון קריאה שהציאו ראיין כ"ל" ומצת על ידי מקרה ומצינו צה מנקת: (ב) ד"ה כהן וכי יכול אס היו כלים צצמו: (א) ד"ה שהיו טומאה עדיף:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה חייב הטאה בצצננו עיין מ"ט פכ"ד דגנה ד"ה ואין מייצין:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה חייב טמאת צצונג כו'. יצ"ב הוא ט"ס דהיא' אמר' צצורת כהניס (א) ליי' דליט אלף [מיני מלקות] צצצצנס והיבא' רש"י עצמא (סס ז טו) וכ"כ ה"כא"ד (כפ"ג מכללות ויהי' המקדש) וכ"ה צצצו' [זכר פרק כ"ג]:

מוסף רש"י

פרט לכלי חרס. טמא שאין טעם שילוח מן הטוה (זהו כו'): דלית צצצרה טהרה במקוה. כדמצי צצצת לו טהרה כל דמצי צצצת לו טהרה אלף צצציתא שבת או צצציתא [ת. ט.].

רבינו הנהאל

תור כתיב. פי' מלאין מים ושוורין טיט לעשות ממנו כנדי [אסר להו]. וממלאין מים מבור חקר כיום טוב. מאי בור חקר. אמר ר' יהודה אמר שמואל בור שחקרו עליה נביאים והתירוה. וגיחחו דבריו. ופירש רב נחמן בור מים חיים, כדמצינן כהקיר ציר מיימיה כן הקרה רעתה. גופא לא כל צבורת חקירות היתירו אלא זו לבד, וכשעלו בני הגולה חבטו עליה והתירוה. ולא נביאים שבייביע היתירוה להו,

אלא מנהג אבותיהם בירידה. ירושלמי, לא כל צבורת חקירות היתירוה שיהו ממלאין מהן בגלגל אלף אותה הברא שחזו עליה בלבד. מתני' שרץ שנמצא במקדש כהן מוציאו בהמיינו שלא לשהות את הטומאה דברי ר' יוחנן בן ברוקה. ר' יהודה אומר בצבא של עץ שלא לרבות הטומאה כו'. אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל המכנים טמא מאי טעמא פטר לאו משום דלית טהרה לכלי חרס במקוה. ודוחינן לא טעמא דר' יוסי הגלילי מי נעשה אב הטומאה, יצא במקדש כהן מוציאו בהמיינו כו'. מאי לאו בהא קמילפגי, ר' יוחנן בן ברוקה דחייש לשהיה קסבר המכנים שרץ במקדש חייב. ור' יהודה דחייש לטומאת המיינו ואומר' שלא לרבות את הטומאה קסבר המכנים שרץ במקדש פטור. ודוחינן לא כולי עלמא שבחאל דאמר פטור והכא בהא קמילפגי כו'. ואלא לימא דשמואל כי הני דתנן מהיכן מוציאין אותו מן ההיכל כו'. מאי לאו בהא קמילפגי דר' שמעון דאמר מכל העורה מוציאין אותו וכו'. ועמדה כותנא.

